

Službene novine Federacije BiH, broj: 56/08

ZAKON

O ZAŠTITI PRAVA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim Zakonom se, u skladu sa Zakonom o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 12/03 i 76/05) i Evropskom okvirnom konvencijom za zaštitu nacionalnih manjina, utvrđuju prava i obaveze pripadnika nacionalnih manjina u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija), Savjetodavno vijeće pripadnika nacionalnih manjina Federacije, te obaveze organa vlasti da poštuju i štite, očuvaju i razvijaju etnički, kulturni, jezički i vjerski identitet svakog pripadnika nacionalne manjine u Federaciji, koji je državljanin Federacije odnosno Bosne i Hercegovine.

Član 2.

Zaštita prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina sastavni je dio međunarodne zaštite ljudskih prava i sloboda.

Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina Vijeća Evrope neposredno se primjenjuje i sastavni je dio pravnog sistema Federacije.

Član 3.

Nacionalna manjina, u skladu sa ovim Zakonom, je dio stanovništva - državljana Federacije odnosno Bosne i Hercegovine, koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici ni jednog od tri konstitutivna naroda, a sačinjavaju je ljudi istog ili sličnog etničkog porijekla, iste ili slične tradicije, običaja, vjerovanja, jezika, kulture i duhovnosti i bliske ili srodne historije i drugih obilježja.

Federacija štiti položaj i ravnopravnost pripadnika nacionalnih manjina: Albanaca, Crnogoraca, Čeha, Italijana, Jevreja, Mađara, Makedonaca, Nijemaca, Poljaka, Roma, Rumuna, Rusa, Rusina, Slovaka, Slovenaca, Turaka, Ukrajinaca i drugih koji ispunjavaju uvjete iz stava 1. ovog člana.

Član 4.

Svaki pripadnik nacionalne manjine ima pravo slobodno birati da se prema njemu ophode ili ne ophode kao takvom i ne smije doći u nepovoljan položaj zbog takvog opredjeljenja, a bilo kakav oblik diskriminacije po tom osnovu je zabranjen.

Zabranjena je asimilacija pripadnika nacionalnih manjina mimo njihove volje.

Član 5.

Pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na slobodu organiziranja i mirnog okupljanja radi ispoljavanja i zaštite svojih kulturnih, vjerskih, obrazovnih, socijalnih, ekonomskih i političkih sloboda, prava, interesa, potreba i identiteta.

Član 6.

Federacija omogućava, podstiče i finansijski podržava održavanje i razvoj odnosa između udruženja pripadnika nacionalnih manjina u Federaciji sa pripadnicima udruženja nacionalnih manjina u Republici Srpskoj, Distriktu Brčko, drugim državama i sa narodima u njihovim matičnim državama.

Federacija je dužna, u okviru svojih budžetskih sredstava, osiguravati sredstva radi ostvarivanja prava koja pripadaju nacionalnim manjinama na osnovu ovog Zakona, kao i za aktivnosti udruženja pripadnika nacionalnih manjina.

II. ZNAKOVI I SIMBOLI

Član 7.

Pripadnici nacionalnih manjina, njihova udruženja, institucije, drugi subjekti i oblici organiziranja i djelovanja mogu slobodno isticati i nositi znakove i simbole nacionalne manjine kojoj pripadaju, kao i njihovih organizacija, udruženja i institucija.

Na organizovanim manifestacijama i skupovima, uz simbole nacionalnih manjina, obavezno se ističu i drugi službeni simboli (državni, federalni, kantonalni, gradski i općinski) u skladu sa važećim propisima.

III. UPOTREBA JEZIKA

Član 8.

Federacija priznaje i štiti pravo svakom pripadniku nacionalne manjine da upotrebljava svoj jezik slobodno i bez ometanja, privatno i javno, usmeno i pismeno.

Pravo iz stava 1. ovog člana podrazumijeva i pravo pripadnika nacionalne manjine da upotrijebi svoje ime i prezime na jeziku manjine i da zahtijeva da kao takvo bude u javnoj upotrebi.

Član 9.

U gradovima, općinama i mjesnim zajednicama, u kojima pripadnici nacionalne manjine čine većinu stanovništva, organi vlasti obavezni su osigurati upotrebu jezika manjine između tih pripadnika i organa vlasti, da natpisi institucija budu ispisani i na jeziku manjine, te da lokalni nazivi, imena ulica i drugih topografskih oznaka, namijenjenih javnosti, budu ispisani i istaknuti i na jeziku nacionalne manjine koja to zahtijeva.

Gradovi i općine mogu svojim statutima utvrditi da prava iz stava 1. ovog člana mogu koristiti pripadnici nacionalne manjine i kada ne čine većinu stanovništva.

IV. OBRAZOVANJE

Član 10.

Pripadnici nacionalne manjine mogu učiti jezik, književnost, historiju i kulturu i na jeziku manjine kojoj pripadaju.

Obrazovne vlasti u Federaciji u okviru svog obrazovnog programa (predškolskog, osnovnog i srednjeg) obavezne su u školama, u kojima učenici - pripadnici jedne nacionalne manjine čine najmanje jednu trećinu, osigurati obrazovanje na jeziku te manjine, a ako čine jednu petinu - osigurati dodatnu nastavu o jeziku, književnosti, historiji i kulturi manjine kojoj pripadaju ako to zahtijeva većina njihovih roditelja.

Radi ostvarivanja prava iz stava 2. ovog člana nadležne obrazovne vlasti u Federaciji obavezne su osigurati finansijska sredstva za osposobljavanje nastavnika koji će izvoditi nastavu na jeziku nacionalne manjine, osigurati prostor i druge uvjete za izvođenje dopunske nastave, kao i štampanje udžbenika na jezicima nacionalnih manjina.

V. INFORMIRANJE

Član 11.

Pripadnici nacionalnih manjina u Federaciji imaju pravo na osnivanje radio i televizijskih stanica, izdavanje štampe i drugih štampanih informacija na jezicima manjine kojoj pripadaju.

Član 12.

Radio i televizijske stanice koje imaju ulogu javnog servisa/službe, a čiji su osnivači Federacija, kantoni, gradovi ili općine, obavezne su u svojim programskim shemama predvidjeti posebne emisije za pripadnike nacionalnih manjina, a mogu osigurati i druge sadržaje na jezicima manjina, kao i emisije, na službenim jezicima, o pripadnicima nacionalnih manjina u Federaciji.

Radio i televizijske stanice, kao javni servisi, dužne su najmanje jednom sedmično osigurati posebnu informativnu emisiju za pripadnike nacionalnih manjina, na njihovom jeziku.

Kantoni će svojim propisima utvrditi prava iz stava 1. ovog člana, na osnovu procenta zastupljenosti nacionalnih manjina u kantonu, gradu i općini.

VI. KULTURA

Član 13.

Pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo osnivati biblioteke, videoteke, kulturne centre, muzeje, arhive, kulturna, umjetnička društva i sve druge oblike slobode kulturnog izražavanja, te brinuti se o održavanju svojih spomenika kulture i kulturne baštine.

U gradovima, općinama, mjesnim zajednicama, u kojima pripadnici nacionalne manjine čine preko jedne trećine stanovništva, u institucijama za kulturne aktivnosti osigurat će se sadržaj na jezicima nacionalne manjine.

Arhivi, muzeji i druge ustanove za zaštitu kulturno-historijskog i graditeljskog naslijeđa u Federaciji, obavezne su u svojim programima i sadržajima, osigurati srazmjernu zastupljenost kulturno-historijskog i graditeljskog naslijeđa svih nacionalnih manjina u Federaciji.

VII. EKONOMSKO-SOCIJALNA PRAVA

Član 14.

Pripadnici nacionalnih manjina iz člana 3. ovog Zakona, imaju pravo na zaposlenje u organima državne službe i drugim javnim službama na svim nivoima vlasti, srazmjerno postotku njihovog učestvovanja u stanovništvu prema posljednjem popisu stanovništva iz 1991. godine, a zastupljenost u zakonodavnim organima vlasti na svim nivoima osigurava se prema Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine.

Član 15.

Nadležne vlasti Federacije, kantona, grada i općina svojim propisima utvrditi će stimulativne mjere za zapošljavanje i veće kvote za zapošljavanje pripadnika nacionalnih manjina, te preduzimati i druge odgovarajuće mjere za postizanje brže i potpunije ravnopravnosti pripadnika nacionalnih manjina.

VIII. VIJEĆE NACIONALNIH MANJINA FEDERACIJE

Član 16.

U cilju zaštite prava nacionalnih manjina ovim Zakonom se osniva Vijeće nacionalnih manjina Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće manjina Federacije), kao Savjetodavno tijelo Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine za zaštitu pripadnika nacionalnih manjina, utvrđuje se sastav, način izbora, način rada, finansiranje i druga pitanja za rad Vijeća.

Član 17.

Vijeće manjina Federacije sastoji se od predstavnika nacionalnih manjina iz člana 3. ovog Zakona koje delegiraju njihova udruženja.

Broj članova Vijeća manjina Federacije određuje se tako da se na svakih 1.000 članova udruženja pripadnika nacionalnih manjina bira po jedan predstavnik u Vijeće manjina Federacije sa tim da ni jedna nacionalna manjina ne može imati više od pet predstavnika izuzev Roma koji mogu imati najviše sedam predstavnika.

Član 18.

Vijeće manjina Federacije prati stanje i primjenu propisa, zauzima stavove, daje prijedloge i preporuke organima vlasti u Federaciji o svim pitanjima koja su od značaja za položaj i ostvarivanje prava pripadnika svih nacionalnih manjina u Federaciji.

Vijeće manjina Federacije povremeno će delegirati predstavnike u Komisiju za ustavna pitanja i Komisiju za ljudska prava i slobode i druge komisije i radna tijela oba Doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

Vijeće manjina Federacije donosi svoj Statut, Poslovnik o radu, Program rada i programe rada svojih radnih tijela.

Član 19.

Statutom i Poslovnikom o radu Vijeća manjina Federacije utvrđuje se način izbora rukovodstva, stalna i povremena tijela, način sazivanja i rada, vrijeme i mjesto održavanja sjednica i druga pitanja od značaja za rad Vijeća.

Član 20.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na prijedlog Federalnog ministarstva pravde će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona pozvati udruženja pripadnika nacionalnih manjina da izaberu svoje predstavnike u Vijeće manjina Federacije, obaviti administrativno-tehničke poslove oko prve sjednice Vijeća, te sazvati prvu osnivačku sjednicu.

Član 21.

Registrirana udruženja pripadnika nacionalnih manjina će u skladu sa svojim aktima izabrati predstavnike u Vijeće manjina Federacije u roku od 30 dana od dana objave poziva Vlade Federacije iz člana 20. ovog Zakona.

IX. MEĐUNARODNA SARADNJA I NADZOR

Član 22.

Organi vlasti u Federaciji sarađivat će i razmjenjivati iskustva sa nadležnim organima zainteresiranih država kao i sa međunarodnim institucijama radi što potpunijeg ostvarivanja prava nacionalnih manjina.

Nadzor nad provođenjem ovog Zakona vrši Federalno ministarstvo pravde.

X. PRIJELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

Član 23.

Kantoni, gradovi i općine će svojim propisima bliže odrediti prava pripadnika nacionalnih manjina u skladu sa odredbama ovog Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu.

Član 24.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Stjepan Krešić, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Safet Softić, s. r.